

Document	Archeologische Quickscan
Plangebied	Koggeweg 21, 't Veld, gemeente Hollands Kroon
Adviesnummer	17170
Opsteller(s)	F.C. Schinning (archeoloog) & C.M. Soonius (regio-archeoloog)
Datum	17-08-2017

Advies	Vrijgeven onder voorwaarde: Monitoring graafwerkzaamheden (kosteloos)
Vervolgtraject	Het is van belang dat Archeologie West-Friesland minstens een week van tevoren wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden. Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang. F. Schinning (f.schinning@hoorn.nl)

Archeologische Quickscan

1. Bestaande situatie en voorgenomen ingrepen

Op verzoek van adviesbureau AgroFocus (contactpersoon: dhr. M. Nijssen) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot de uitbreiding van het bouwvlak aan Koggeweg 21 in 't Veld, gemeente Hollands Kroon (afb. 1).

Het ligt in de planning om het bouwvlak uit te breiden tot 1,5 ha, waarbij ruim 7.500 m² zal worden bebouwd met nieuwe bedrijfsbebouwing. De huidige schuren en schuurkassen zullen worden uitgebreid en sluiten aan op de bestaande bebouwing. Het definitieve bouwplan is nog niet beschikbaar.

Afbeelding 1. De locatie van het plangebied Koggeweg 21 (zwarte stippellijn) op een luchtfoto (bron: PDOK).

Afbeelding 2. De geplande ontwikkeling aan Koggeweg 21 (bron: Rho adviseurs voor leefruimte).

2. Bestemmingsplan Buitengebied voormalige gemeente Niedorp

Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied voormalige gemeente Niedorp' (2013). Het plangebied ligt volgens dit bestemmingsplan in een gebied met een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 4. Hierbij geldt dat rekening dient te worden gehouden met het aspect archeologie bij ingrepen groter dan 2.500 m² en dieper dan 40 cm. Deze grens wordt overschreden door de geplande ingrepen.

De beschermingsregimes die worden gehanteerd in het bestemmingsplan zijn gebaseerd op het rapport 'Archeologisch kader voor het bestemmingsplan Landelijk Gebied, gemeente Niedorp' door de Cultuurcompagnie, voorheen Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland.¹ In dit rapport is uiteengezet op welke archeologische waarden en verwachtingen de regimes zijn gebaseerd. Het plangebied ligt in het archeologiegebied 'Laagtes tussen de kreken niet verkaveld'. Voor deze archeologiegebieden wordt aangenomen dat de lager gelegen delen naast de kreekrug met kleinere kreken, minder geschikt waren voor bewoning uit de prehistorie. Om deze reden is een vrijstellingsgrens van 2.500 m² toegepast.

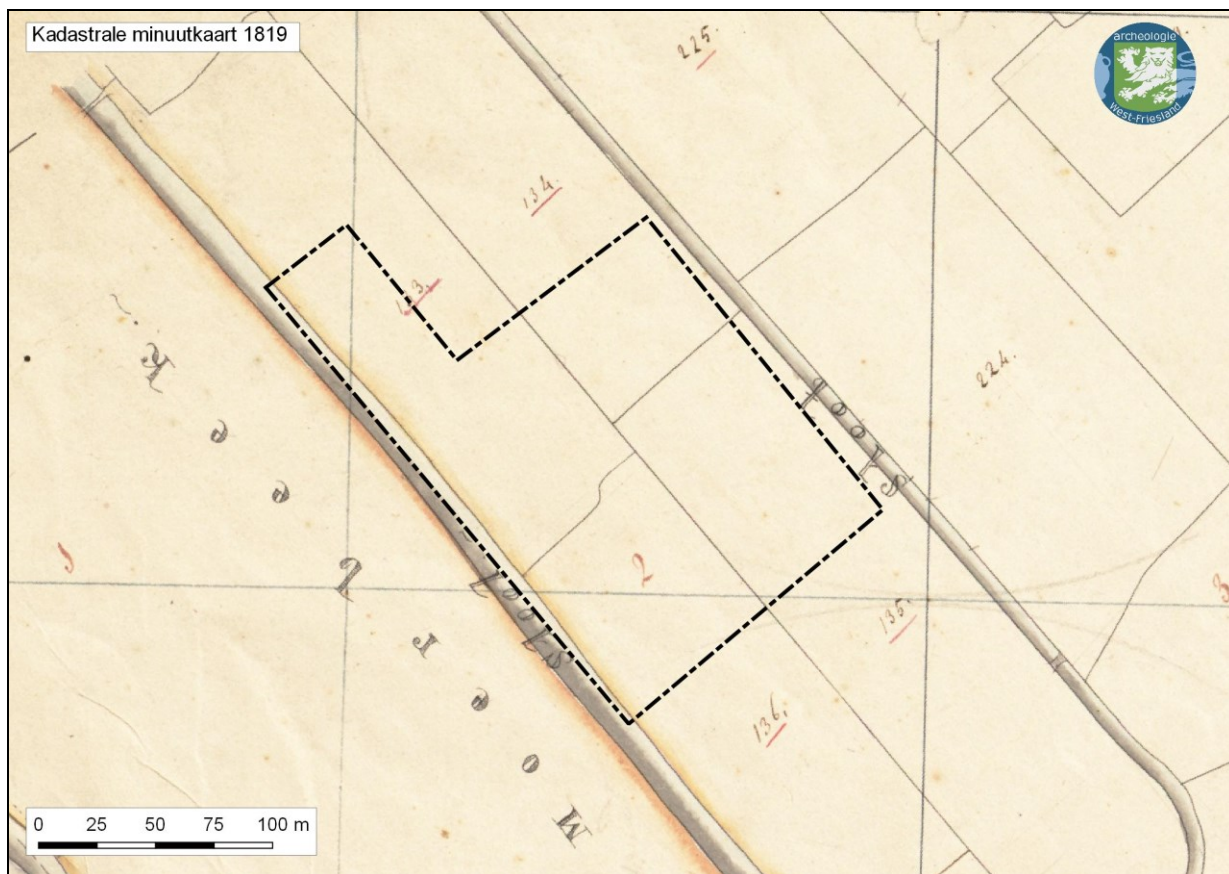
3. Cultuurhistorische achtergrond

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op de kaart van Dou uit de 17de eeuw is te zien dat binnen het plangebied geen bebouwing aanwezig was in deze periode (afb. 3). Uit de kadastrale minuut uit 1819 blijkt dat in de 19de eeuw eveneens nog geen bewoning plaatsvond binnen het plangebied (afb. 4). De archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd is laag.

Afbeelding 3. De ligging van het plangebied Koggeweg 21 (zwarte cirkel, bij benadering) op de kaart van Johannes Dou uit 1651-1654 (collectie Westfries Archief).

¹ Den Boon & Nyst 2009.

Afbeelding 4. De locatie van het plangebied (zwarte stippellijn) op de kadastrale minuutkaart uit 1819.

4. Archeologische en geologische bronnen

Aan de hand van de geologische ontstaansgeschiedenis van West-Friesland kan een beter beeld worden verkregen in de mogelijkheden voor bewoning in de prehistorie. Op de geomorfologische kaart van Nederland (1:50.000)² is te zien dat het plangebied voor het grootste deel in een vlakte van getijafzettingen ligt (code 2M35, kleur blauwgroen op afb. 5) en naast een vertakking van de getijdengeul (groen met stippen op afb. 5). Na verzanding van de geulen kwamen door inklinking van de afzettingen de voormalige krekken als ruggen hoger in het landschap te liggen. Prehistorische bewoners vestigden zich voornamelijk op deze hogere delen in het landschap. Uit archeologisch onderzoek uit 2011 is echter gebleken dat in de Bronstijd ook op de kwelders gewoond werd.³ Na de sluiting van het Zeegat van Bergen (circa 1200 voor Chr.) ontstond op grote schaal veengroei. Hierdoor was het gebied onbewoonbaar in de IJzertijd. Dit veen is in de loop van de Middeleeuwen mede door ontginningen weer verdwenen.

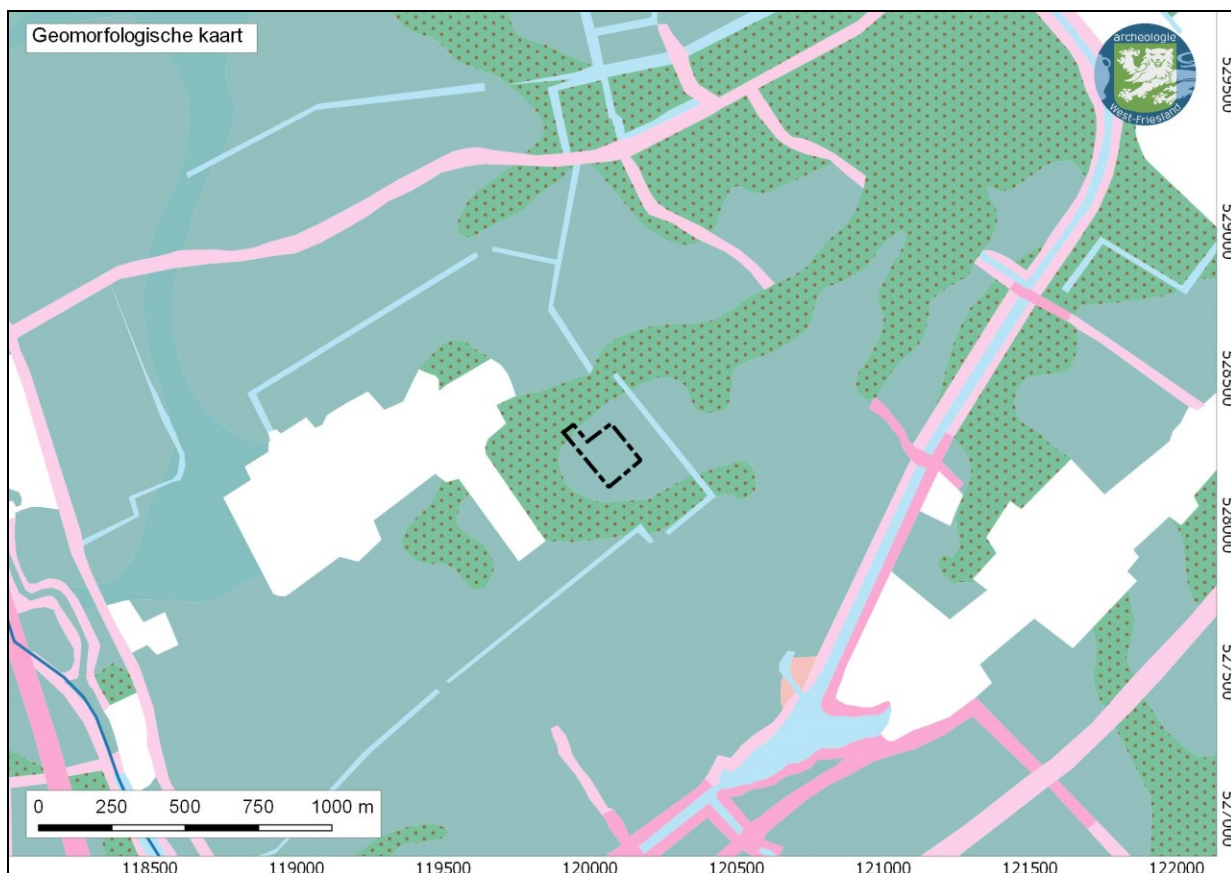
Circa 400 m ten noordwesten van het plangebied is in 2007 een archeologisch Inventariserend Veldonderzoek (bureauonderzoek en booronderzoek) uitgevoerd ten behoeve van het nieuwbouwproject 't Veld Noord.⁴ Tijdens het booronderzoek zijn geen archeologische indicatoren of aanwijzingen van cultuurlagen aangetroffen. Aangezien werd verwacht dat zich binnen dit onderzoeksgebied geen archeologische nederzettingen bevinden, is geen vervolgonderzoek geadviseerd.

² Kleinsman & Ten Cate (Stiboka/RGD) 1981.

³ Roessingh & Lohof 2011.

⁴ Boekema 2008.

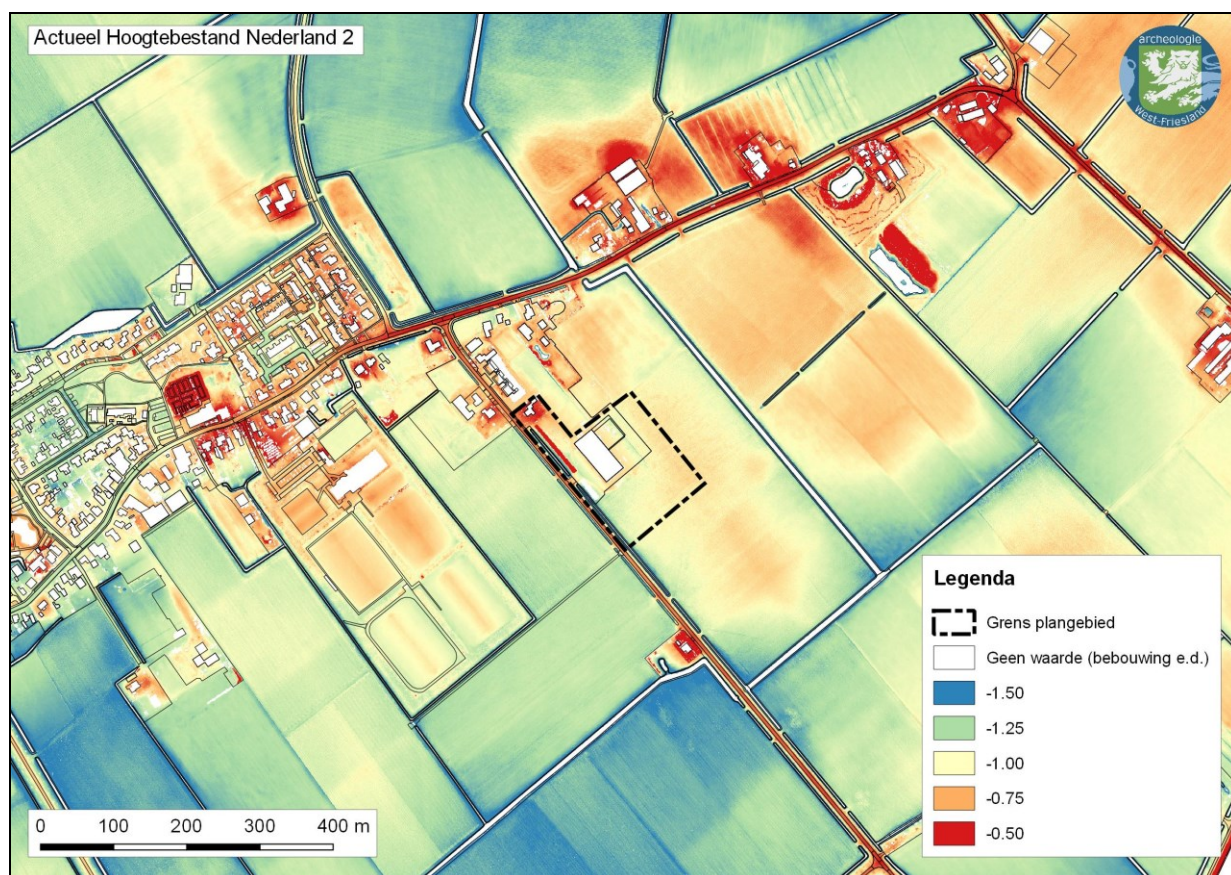
Binnen een straal van 500 m is één vondstmelding bekend. Het betreft hier een stenen bijl uit het Laat Neolithicum (Archis-nummer 840128). Aangezien het hier om een enkele vondst en niet om een concentratie gaat, blijft de archeologische verwachting voor nederzettingen uit het Neolithicum laag.

Afbeelding 5. De ligging van het plangebied Koggeweg 21 (zwarte stippellijn) op de geomorfologische kaart van Nederland (1:50.000, bron: Stiboka/RGD).

Wanneer de huidige topografie (afb. 1) wordt vergeleken met de kadastrale minuutkaart uit 1819 (afb. 4) is te zien dat de verkaveling in het gebied grotendeels is aangepast. In de voormalige gemeente Niedorp hebben in de jaren '50 tot en met '70 van de 20ste eeuw ingrijpende ruilverkavelingswerkzaamheden plaatsgevonden, waarbij sloten zijn gedempt, nieuwe sloten gegraven en veel terreinen geëgaliseerd.⁵ Op basis van het AHN lijkt binnen het plangebied nog enigszins hoogteverschil aanwezig te zijn, waardoor het mogelijk is dat de egalisatie hier minder ingrijpend is geweest (afb. 6). Mogelijk zijn ondieper gelegen archeologische sporen wel verstoord geraakt door deze werkzaamheden.

⁵ Boekema 2008, 7 & Figuur 12 in de toelichting van het bestemmingsplan.

Afbeelding 6. De ligging van het plangebied Koggeweg 21 (zwarte stippellijn) op het Actueel Hoogtebestand Nederland 2.

5. Conclusie

Het ligt in de planning om het bouwvlak op het perceel Koggeweg 21 in 't Veld uit te breiden. Het betreft een uitbreiding tot 1,5 ha, waarbij 7.500 m² nieuwe bedrijfsbebouwing zal worden gebouwd. Het plangebied ligt volgens het bestemmingsplan in een zone waarbij rekening dient te worden gehouden met archeologie bij plannen groter dan 2.500 m² en dieper dan 40 cm. Deze grens wordt overschreden.

Binnen het plangebied geldt op basis van historisch en geologisch kaartmateriaal en het gebrek aan archeologische indicatoren een lage verwachting voor vindplaatsen uit de IJzertijd, Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Op basis van de geomorfologische kaart en archeologische bronnen geldt een middelhoge tot lage verwachting voor vindplaatsen uit het Laat Neolithicum en de Bronstijd. Mogelijk zijn (ondiepere) sporen verstoord geraakt door ruilverkavelingswerkzaamheden in het verleden.

6. Advies

Indien de (grondroerende) plannen ongewijzigd blijven, is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk. Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie.

De voorgenomen ingreep is vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Ten behoeve van het doen van waarnemingen dient wel in de omgevingsvergunning te worden opgenomen dat Archeologie West-Friesland toekomstige graafwerkzaamheden wil monitoren.

Voor het monitoren van de graafwerkzaamheden worden geen kosten in rekening gebracht en dit zal niet tot noemenswaardige vertragingen leiden. Vondstmateriaal dat bij het uitvoeren van het werk wordt aangetroffen is (conform de Erfgoedwet, § 5.4, artikel 5.10) eigendom van de Provincie Noord-Holland en zal door Archeologie West-Friesland worden aangeleverd aan het Provinciaal Depot van Bodemvondsten te Castricum.

Het is van belang dat Archeologie West-Friesland minstens een week van tevoren wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden (F. Schinning: f.schinning@hoorn.nl). Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

7. Bronnen

AHN2 (www.ahn.nl)

Archis 3.0

Bestemmingsplan Buitengebied voormalige gemeente Niedorp, 2013.

NL.IMRO.1911.BpBuitengebied2010-va02. Geraadpleegd via:

http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.1911.BpBuitengebied2010-va02/t_NL.IMRO.1911.BpBuitengebied2010-va02.pdf.

Boekema, Y., 2008. Archeologisch onderzoek 't Veld gemeente Niedorp. Inventariserend Veldonderzoek. *Grontmij Archeologische Rapporten* 582. Grontmij, Assen.

Den Boon, L. & C.L. Nyst, 2009. Archeologisch kader voor het bestemmingsplan Landelijk Gebied, gemeente Niedorp. *SCENH-rapport* 166. Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Haarlem.

Noord-Hollands Archief

Kadastrale Minuutplan 1819, gemeente Nieuwe Niedorp, Sectie D, Tweede Blad (beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Rho adviseurs voor leefruimte, 2017. 't Veld Koggeweg 21, Hollands Kroon, wijzigingsplan. NL.IMRO.1911.WPBVGNKoggeweg21-0001.

Stiboka/RGD, 1981. *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000*. Kaartbladen 14 Medemblik - 9 Den Helder - 10 Sneek - 15 Staveren (gedeeltelijk). Stichting voor Bodemkartering/Rijks Geologische Dienst, Wageningen/Haarlem.

Westfries Archief

8. Geldigheid

Indien de (bodemroerende) plannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe plannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

17-08-2019